

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi

The Identification of Pre-school Teachers' Needs for In-service Training

Salih UŞUN

Çanakkale Onsekiz Mart Ünv., Eğt. Fak., Eğitim Bilimleri Böl., Çanakkale-TÜRKİYE
salih1963@mynet.com

Dilfiruz CÖMERT

Çanakkale Onsekiz Mart Ünv., Eğt. Fak., İlköğretim Böl., Çanakkale-TÜRKİYE

ÖZET

Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını ve bu programlara katılmaya yönelik görüşlerini belirlemektir. Araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiş olup, Çanakkale il genelinde, (94) okul öncesi eğitim kurumu ve bu kurumlarda görevli toplam 105 öğretmen araştırmanın çalışma evrenini oluşturmuştur. Öğretmenlere verilen anketlerin 90'ı geri dönmüştür. Araştırma verilerinin analizinde frekans, yüzdelik (%), aritmetik ortalama ve X^2 gibi istatistiksel teknikler kullanılmıştır.

Araştırmanın bazı temel bulguları şunlardır:

1- 16-20 yıl arası kıdeme sahip okul öncesi öğretmeni, daha önceki yıllarda düzenlenen hizmet içi eğitim programlarına diğer gruplara oranla daha fazla daha çok katılmışlardır.

2- Öğretmenlerin en yüksek katılım oranı ile katılmayı istedikleri ilk üç hizmet içi eğitim programı öncelik sırası ile; Çocuk Ruh Sağlığı;Yaratıcı Etkinlikler ve Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Kullanılan Planlar' dır.

3- Öğretmenlerin en yüksek oranda katılmak istedikleri "Çocuk Ruh Sağlığı" programı tercihleri ile, daha önce hizmet içi eğitim alıp almama durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi eğitim;Öğretmen görüşleri;Hizmet içi eğitim

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the pre-school teachers' in-service training needs and their opinions about joining the in-service training activities. The population of this study is the 105 pre-school teachers from the 94 schools working in the centre of province and 12 districts of Canakkale. The data were gathered by a questionnaire and 90 questionnaires were completed by the teachers. The data were analysed by such statistical techniques as the frequency (f), percentage (%), arithmetic mean (x) and K-Square.

Some important findings of this study are the following:

1-The pre-school teachers having 16-20 years of experience had joined in-service training activities previously organised more frequently than the other groups.

2-The programs most preferred by teachers are as follows: Child psychology, creative activities and the plans used in pre-schools.

3-There is meaningful correlation between the preference concerning the program of "Child Psychology" that they want to join most and whether or not they had joined a previous in-service training program.

Key Words: Pre-school education; In-service education; Teachers' opinions

1. Giriş**Problem**

Hizmet içi eğitim etkinlikleri, personelin eğitim ihtiyacını karşılamak ve kurumun saptanmış olan amaçlarına ulaşmada emek faktöründen beklenen verimliliği elde etmek üzere planlanmakta ve uygulanmaktadır. Kurumlarda hizmet içi eğitim genellikle bireye işiyle ilgili bilgi, beceri ve tutumlar kazandırmak amacı ile yapıldığından meslekî eğitim niteliği taşımaktadır. Eğitimin amacına ulaşabilmesi için kurumun, bireylerin ihtiyaç ve beklentilerini dengeli olarak karşılaması gerekmektedir (Taymaz, 1992). Bu nedenle hizmet içi eğitim programlarını düzenleyen kişilerin, programa katılacak personelin eğitim ihtiyaçlarını belirleyerek, programı düzenlemeleri. hem personele, hem de kuruma büyük yararlar sağlayacaktır (Wooden; Babbitt. 1990).

Yaşamın ilk yıllarında öğrenilen şeylerin, kazanılan davranışların kalıcı etkileri nedeni ile okul öncesi öğretmenleri çok önemli kişilerdir. İlk öğrenilen şeylerin iyi, güzel ve

doğru şeyler olması hem çocuk hem de toplum için büyük değer taşımaktadır. Bu nedenle bu kademedeki öğretmenlerin itina ile seçilmesi, çok iyi yetiştirmeleri, daha sonraki eğitim ve öğretim düzeyleri, meslek ve toplum yaşamı yönünden son derece önemlidir (Oktay, 1993). Okul öncesi öğretmenin iş veriminin, dolayısı ile eğitimin niteliğinin artırılması; öğretmenin çalışma koşullarına ve sorunlarının ortaya çıkarılarak düzenlenmesine bağlıdır. Bu kademedeki öğretmenlerin en önemli sorunlarından birisi de hizmet içi eğitim ve kendini geliştirme ve yenileme ile ilgili sorunlardır (Şahin ve diğerleri, 1999). Okul öncesi eğitim kademesinde görevli öğretmenlerin geliştirilip, yeni bilgilerden haberdar edilebilmeleri amacıyla, hizmet içi eğitim programları ile yaşanan problem alanlarına ilişkin seminer ve konferansların düzenlenmesi, öğretmenlerin bu çalışmalara katılmaları için gerekli teşvik ve desteğin verilmesi uygun olacaktır. Ancak hizmet içi eğitim uygulamalarının, gerekli hassasiyetle yapılmasına özen gösterilmesi gerekmektedir(Zembat ve Bilgin, 1996).

Zembat ve Bilgin (1996) tarafından gerçekleştirilen okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin öğretmenlik tutumlarının incelenmesi konulu araştırmanın bulguları doğrultusunda, öğretmenlerin hizmet içi eğitim alıp, almamalarına göre tutumlar boyutunda bir farklılaşma olmadığı ve hizmet içi eğitim programlarının yeterince amacına ulaşmadığı yargısına varılmıştır.

Şahin ve diğerleri (1999)'nin okul öncesi öğretmenlerinin sorunlarının incelenmesi konulu araştırmalarının sonucuna göre; okul öncesi öğretmenlerinin kendilerini geliştirme ve yenileme ile ilgili sorunlarının; kendini geliştirmek için zaman ve olanak tanınmaması; yeni kaynakları takip edecek zaman bulamama ve konferans ve seminerler vb. etkinliklere katılamama gibi sorunlar olduğu tespit edilmiştir.

Temel ve diğerleri (1999) tarafından gerçekleştirilen araştırma sonucunda öğretmenlerin çoğunluğunun dramatik etkinlikleri planlama ve uygulama, fen ve doğa etkinliklerini planlama ve uygulama, yeni anaokulu programını uygulama, özürlü çocuklarla çalışma, okulöncesi eğitimde yeni yaklaşımlar ve teknolojiler konularında hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirttikleri saptanmıştır. Öğretmenlerin hizmet içi eğitime hiç ihtiyaç duymadıklarını belirttikleri konular ise şunlardır; oyun etkinliklerini planlama ve

uygulama, okuma yazmaya hazırlık çalışmalarını planlama ve uygulama, çocukla iletişim kurma, etkili grup yönetimi, çevre ile iletişim ve işbirliği, öğretmen ve yönetici ilişkileri.

Okul öncesi eğitim kademesinde görevli öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının ve hizmet içi eğitim programlarına katılmaya yönelik görüş ve isteklerinin belirlenmesi bu araştırmada temel problem olarak ele alınmıştır.

Amaç

Bu araştırmanın temel amacı; okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını ve hizmet içi eğitim programlarına katılmaya yönelik görüş ve isteklerini belirlemektir.

Araştırmada bu amaca bağlı olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Okul öncesi öğretmenlerinin meslekteki hizmet yılına göre daha önce herhangi bir hizmet içi eğitim programına katılıp, katılmama durumları nasıldır?
2. Öğretmenler hangi tür hizmet içi eğitim programlarına katılmak istemektedirler?
3. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarını tercih etmeleri ile daha önce hizmet içi eğitim alıp almama durumları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Sayıtlı

Araştırmada aşağıdaki sayıtlılardan hareket edilmiştir:

1-Problem çözümünde seçilen araştırma yöntemi araştırma amaç ve alt amaçlarına uygundur.

2-Okul öncesi öğretmenleri ankette yer alan soruların kendi gerçek durumlarına ve düşüncelerine uygun olarak yanıtlamışlardır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma; çalışma evreni açısından, Çanakkale il genelindeki okulöncesi eğitim kurumları ve 90 öğretmen ile ve veri toplama aracı(anket)açısından, toplam 28 soru ile sınırlıdır.

2. Yöntem

Model

Araştırmada mevcut durumun belirlenmesinin söz konusu olduğu dikkate alındığında , amaçlara uygunluğu nedeniyle tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırma Evreni

Araştırmada kurum ve elemanlar açısından iki tür evrenden söz edilebilir. Araştırma Çanakkale İli Merkez dahil 12 ilçe genelinde yürütülmüş olduğundan Çanakkale ilindeki okul öncesi eğitim kurumları, araştırmanın çalışma evreni olarak kabul edilmiş, evrenden örneklem alma yoluna gidilmeden bu ilde bulunan tüm (94) okulöncesi eğitim kurumu araştırmanın evrenini oluşturmuştur. Bu kurumlarda görevli toplam 105 ana okulu ve ana sınıfı öğretmeni ise araştırmanın elemanlar açısından evrenini oluşturmuştur.(Bkz;Tablo 1). Öğretmenlere verilen anketlerin 90'ı geri dönmüştür.

Tablo 1: Çanakkale İl Genelinde Bulunan Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Öğrenci ve Öğretmen Sayıları Açısından İlçelere Göre Dağılımı

İLÇE ADI	ANASINIFI		
	OKUL SAYISI	ŞUBE SAYISI ÖĞRETMEN SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
MERKEZ	14	37	457
AYVACIK	6	5	120
BAYRAMIÇ	4	3	93
BİGA	24	15	397
BOZCAADA	1	1	30
ÇAN	9	9	206
ECEABAT	5	2	65
EZİNE	11	12	164
GELİBOLU	9	15	230
GÖKÇEADA	2	1	47
LAPSEKİ	6	3	76
YENİCE	3	2	56
TOPLAM	94	105	1941

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, okul öncesi öğretmenlerine yönelik hazırlanmış anketten yararlanılmıştır. Toplam 28 sorudan oluşan anket iki bölümden oluşmaktadır; Birinci bölümde, kişisel bilgilere ilişkin 7 soru, ikinci bölümde ise; öğretmenlerin katılmak istedikleri program türünü belirlemeye yönelik likert tipi dördümlü ölçekli (Hiç, Az, Orta, Çok) 21 soru olmak üzere toplam 28 soru yer almıştır. Anketin görünüş ve kapsam geçerliliği konusunda konu alanı uzmanlarının (üniversite öğretim üyelerinin) görüş ve önerileri de alınmış ve uzman kanılarına göre, hazırlanan anket geliştirilmiştir.

Anketin güvenilirlik çalışmasının yapılması amacı ile çalışma evreninin yaklaşık %20'sini oluşturan 18 okul öncesi öğretmenine test tekrar test uygulaması yapılmış, ön deneme yapılan grup sayısı 40'in altında olduğu için Kuder Richardson (KD₂₀) uygulanmamış sıra farkı korelasyonu çalışması yapılmıştır. Bu çalışma sonucunda Q(Rho) değeri anlamlı (3.63) çıkmıştır.

Yukarıda belirtilen geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda ankette yer alan ve iyi işlemediği tespit edilen birkaç soru anketten çıkarılmıştır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmada anket yolu ile toplanan verilerin analizi araştırmanın alt amaçları doğrultusunda gerçekleştirilmiştir; birinci ve üçüncü alt amaca ilişkin verilerin analizinde yüzdellik (%); ikinci alt amaca ilişkin verilerin analizinde yüzdellik ve aritmetik ortalama; dördüncü alt amaca ilişkin verilerin analizinde Khi Kare (X) analizi gibi istatistiksel teknikler kullanılmıştır. Anketlerin güvenilirlik çalışması esnasında ise sıra farkı korelasyonu tekniğinden yararlanılmıştır.

3. Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde veri toplama aracı olan anketten elde edilen verilerin araştırmanın alt amaçlarına göre analizi sonucunda elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt amacına ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmektedir. Tablo 2 de de görüldüğü gibi, 6-10 yıl ve 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerde hizmet içi eğitime katılmayan öğretmenlerin oranının, katılanlara oranla yaklaşık yarı yarıya daha düşük olduğu dikkati çekmektedir. Meslekte 16-20 yıl kıdeme sahip 17 öğretmenin 13’ü (%29) daha önceki dönemlerde hizmet içi eğitim programlarına katıldıklarını belirtmişlerdir. Tablo’da da görüldüğü gibi 16-20 yıllık kıdeme sahip öğretmenler diğer kıdem gruplarına göre daha önceki dönemlerde düzenlenen hizmet içi eğitim programlarına daha çok katılmışlardır. Meslekî kıdem açısından 21 yıl ve fazlası grupla birlikte en kıdemli iki gruptan birisi oldukları dikkate alınır. 16-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin daha önceki dönemlerde düzenlenen hizmet içi eğitim programlarına diğerlerine oranla daha çok katılmış olmalarının doğal olduğu düşünülebilir.

Tablo 2: Çanakkale İl Genelindeki Öğretmenlerin Meslekteki Hizmet Yılı Açısından Hizmet İçi Eğitime Katılıp Katılmama Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlerin Kıdemleri	HİE Katılanlar		HİE Katılmayanlar		TOPLAM
	f	%	f	%	
1 yıldan az	3	6	1	2	4
1-5 yıl	9	20	8	18	17
6- 10 yıl	4	9	7	16	11
11-15 yıl	8	18	18	40	26
16-20 yıl	13	29	4	9	17
21 yıl ve fazlası	8	18	7	16	15
TOPLAM	45	100	45	100	90

Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Çanakkale İl genelindeki okul öncesi öğretmenlerinin katılmak istedikleri hizmet içi eğitim programı türleri, önem derecesine göre sıralanmış olarak Tablo 3’de verilmiştir. Tablo’da da görüldüğü gibi okul öncesi eğitim öğretmenlerinin en çok katılmak istedikleri program, “Çocuk Ruh Sağlığı”dır. Örneklemeye alınan 90 öğretmenin 41’i (%45.56) bu soru maddesine “Tamamen” katıldığını belirtirken; 9 öğretmen (%10) “Orta, 8 öğretmen (%8.89) “Kısmen”, 32 öğretmen ise (%35.56) “Hiç” şeklinde

cevap vermiştir.Öğretmenlerce ikinci olarak yüksek oranda tercih edilen diğer iki hizmet içi eğitim programı ise “Yaratıcı Etkinlikler” olup, bunu “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Kullanılan Planlar” a yönelik hizmet içi eğitim programı takip etmiştir.

Tablo 3: Öğretmenlerin Katılmak İstedikleri Hizmet İçi Eğitim Etkinlikleri

	Eğitim Etkinlikleri	Tamamen		Orta		Kısmen		Hiç		Önem Derecesi
		4		3		2		1		
		f	%	f	%	f	%	f	%	
1	Çocuk Ruh Sağlığı	41	45.56	9	10.00	8	8,89	32	35.56	2,66
2	Yaratıcı Etkinlikler	37	41.11	13	14.45	7	7,78	33	36.67	2,60
3	Okul Öncesi E. K. 'de kullanılan planlar	36	40.00	10	11,11	11	12,22	33	36.67	2,54
4	insan ilişkileri	30	33.33	14	15.56	11	12,22	35	38.89	2,43
5	Dramatik Etkinlikler	29	32.22	17	18.89	9	10.00	35	38.89	2,44
6	Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları	28	31,12	13	14.45	10	11,11	39	43.33	2,33
7	Ana-baba eğitimi	28	31,12	7	7,78	14	15.56	41	45.56	2,24
8	Okul öncesi eğitim Yönetimi	26	28.89	14	15.56	7	7,78	43	47.78	2,26
9	Müzik faaliyeti	25	27.78	14	15.56	12	13.33	39	43.33	2,27
10	Oyun faaliyetleri	25	27.78	8	8,89	13	14.45	44	48.89	2,16
11	Türkçe dil faaliyeti	24	26.67	13	14.45	8	8,89	45	50.00	2,18
12	Güzel konuşma	24	26.67	5	5,56	11	12,22	50	55.56	2,03
13	İlk Yardım	23	25.26	11	12,22	18	20.00	38	42.22	2,21
14	Fen ve doğa çalışmaları	23	25.56	12	13.33	9	10.00	46	51.11	2,13
15	Öğretim teknikleri ve stratejileri	22	24.44	16	17.78	10	11,11	42	46.67	2,20
16	Özel eğitim	21	23.33	17	18.89	9	10.00	43	47.78	2,18
17	Serbest zaman etkinlikleri	19	21,11	11	12,22	10	11,11	50	55.56	1,99
18	Eğitim durumları düzenleme	19	21,11	7	7,78	17	18.89	47	52.22	1,76
19	Beslenme programı düzenleme	16	17.78	11	12,22	12	13.33	51	56.67	1,91
20	Çocuk beslenmesi	14	15.56	10	11,11	11	12,22	55	61.11	1,81
21	Başka	4	4,44	-	-	1	1,11	85	94.44	1,14

Okul öncesi öğretmenlerinin en düşük oranda katılmak istedikleri program ise “Çocuk Beslenmesi” programıdır. Bu programa 14 öğretmen (%15.56) “Tamamen”, 10 öğretmen (%11.11) “Orta”, 11 öğretmen (%12.22) “Kısmen” katılmak isterken; 55 öğretmen ise (%61.11) “Hiç” katılmak istemediklerini belirtmişlerdir.

Araştırmanın ikinci alt amacının yukarıda belirttiğimiz temel bulguları Temel ve Diğerleri'nin (1999)' "Anaokulu Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi" konulu araştırmalarının bulguları ile genelde tutarlılık göstermemektedir; söz konusu araştırmada anaokulu öğretmenlerinin çoğunluğunun en çok ihtiyaç duydukları hizmet içi eğitim programlarının öncelik sırası ile “Dramatik Etkinlikleri Planlama ve Uygulama” olduğu görülmektedir. Bu araştırmada ise Çanakkale İl genelinde bulunan okul öncesi eğitim öğretmenlerinin çoğunluğunun tamamen” ihtiyaç duyduklarını belirttikleri program ise “Çocuk Ruh Sağlığı” olup, dramatik etkinlikler 5. önem sırasında yer almıştır. Söz konusu iki araştırmanın bulguları arasında görülen önemli derecede farklılıkların araştırma evren ve örneklemelerinin farklı olmasından ileri geldiği söylenebilir.

Alt Amaca İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarını tercih etmeleri ile daha önce hizmet içi eğitim alıp almama durumları arasında (anlamlı) bir ilişki var mıdır?

Üçüncü alt amaca cevap ararken öncelikle öğretmenlerin katılmak istedikleri hizmet içi eğitim etkinlikleri ile ilgili bulgular doğrultusunda öğretmenlerin en yüksek katılım oranı ile (tamamen) katılmayı istedikleri ilk üç hizmet içi eğitim programı (1.Çocuk ruh sağlığı, 2. Yaratıcı etkinlikler ve 3. Okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılan planlar) esas alınmıştır.Araştırmanın dördüncü alt amacı dağılımlar arası farkın manidarlığı ile ilişkili olduğundan bu amacı gerçekleştirmeye yönelik Khi - kare tekniği kullanılmış ve elde edilen bulgular Tablo 4, 5, ve 6'da verilmiştir. Tablolarda Gözlenen Frekanslar (değerler) G, Beklenen Frekanslar (değerler) ise B şeklinde kısaltılmıştır.

Tablo 4'de görüldüğü gibi okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre “Çocuk Ruh Sağlığı” hizmet içi eğitim programına katılma

tercihlerine ilişkin yapılan Khi Kare çözümlemesinde ($X^2=10.44$), istatistiksel açıdan 0.05 düzeyinde anlamlı bağıntı bulunmuştur. Diğer bir deyişle iki grup arasındaki farkın istatistiksel açıdan önemli olduğu saptanmıştır (Tablo değeri=7.815).(p<0.05).

Tablo 4: Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Çocuk Ruh Sağlığı Programına Katılma Tercihlerine İlişkin Kaykare Çözümlemesi

Program tercihi Grup	Çocuk Ruh Sağlığı								Toplam		Önemlilik X^2
	Tamamen		Orta		Kısmen		Hiç		G	B	
	G	B	G	B	G	B	G	B			
Hizmet içi eğitim Almış	24	20,05	6	4,5	5	4	10	16	45	45	10,14
Hizmet içi eğitim Almamış	17	20,05	3	4,5	3	4	22	16	45	45	
TOPLAM	41	41	9	9	8	8	32	32	90	90	

$X^2= 10.44$ p <0,005 önemli

G: Gözlenen değer

B:Beklenen değer

Tablo 5: Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Yaratıcı Etkinlikler Programına Katılma Tercihlerine İlişkin Kaykare Çözümlemesi

Program tercihi Grup	Çocuk Ruh Sağlığı								Toplam		Önemlilik X^2
	Tamamen		Orta		Kısmen		Hiç		G	B	
	G	B	G	B	G	B	G	B			
Hizmet içi eğitim Almış	19	18,5	6	6,5	2	3,5	18	16,5	45	45	1,84
Hizmet içi eğitim Almamış	18	18,5	7	6,5	5	3,5	15	16,5	45	45	
TOPLAM	37	37	9	13	7	7	33	33	90	90	

$X=1.84$

p<0.05 ö

Tablo 6: Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu Değişkenine Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Kullanılan Planlar Programına Katılma Tercihlerine İlişkin Kaykare Çözümlemesi

Program tercihi Grup	Çocuk Ruh Sağlığı								Toplam		Önemlilik X ²
	Tamamen		Orta		Kısmen		Hiç		G	B	
	G	B	G	B	G	B	G	B			
Hizmet içi eğitim Almış	16	18	6	5	5	5,5	18	16,5	45	45	1,84
Hizmet içi eğitim Almamış	20	18	4	5	6	5,5	15	16,5	45	45	
TOPLAM	36	36	10	10	11	11	33	33	90	90	

X=1.18 p<0.05 önemsiz

Tablo 5’de görüldüğü gibi, okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre, “Yaratıcı Etkinlikler” hizmet içi eğitim programına katılma tercihleri arasındaki fark istatistiksel açıdan önemli değildir.(p >0.05).

Tablo 6’da görüldüğü gibi, okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim alma durumu değişkenine göre, “Okul Öncesi Eğitimde Kullanılan Planlar” ile ilgili hizmet içi eğitim programına katılma tercihlerine ilişkin yapılan Khi Kare çözümlemesinde (X²=1.18) istatistiksel açıdan 0.05 düzeyinde anlamlı bir bağıntı bulunmamıştır. Dolayısıyla da iki grup arasındaki fark istatistiksel açıdan önemli değildir.(p>0.05).Bu bulgular doğrultusunda ;öğretmenlerin en yüksek oran ile katılmak istedikleri “Çocuk ruh sağlığı” programını tercih etmeleri ile, daha önce hizmet içi eğitim alıp. almama durumları arasında ilişki bulunduğu;öğretmenlerin ikinci en yüksek katılım frekansı ile katılmak istedikleri “yaratıcı etkinlikler” programını tercih etmeleri ile, daha önce hizmet içi eğitim alıp. almama durumları arasında herhangi bir ilişki bulunmadığı söylenebilir.Öğretmenlerin üçüncü en yüksek katılım oranı ile katılmak istedikleri “okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılan planlar” programını tercih etmeleri ile, daha önce hizmet içi eğitim alıp, almama durumları arasında ise herhangi bir anlamlı ilişki bulunmadığı söylenebilir.

4. Sonuç ve Öneriler

Sonuç

Araştırma bulguları doğrultusunda ulaşılan sonuçlar maddeler halinde aşağıda verilmektedir;

1- 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine göre daha önceki dönemlerde düzenlenen hizmet içi eğitim programlarına daha çok katıldıkları saptanmıştır.

2-Öğretmenlerin en yüksek oranda katılmayı istedikleri (dolayısıyla da ihtiyaç duydukları) ilk üç hizmet içi eğitim programı (etkinliği) öncelik ve önem sırasına göre; Çocuk ruh sağlığı;Yaratıcı etkinlikler ;ve Okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılan planlardır.Öğretmenlerin en düşük oranda katılmayı istedikleri program ise “Çocuk beslenmesi” programıdır.

3-Öğretmenlerin en yüksek katılım frekansı ile katılmak istedikleri “Çocuk ruh sağlığı” programını tercih etmeleri ile, daha önce hizmet içi eğitim alıp. almama durumları arasında ilişki bulunduğu saptanmıştır.

4-Öğretmenlerin ikinci en yüksek oranda katılmak istedikleri “yaratıcı etkinlikler” programını tercih etmeleri ile, daha önce hizmet içi eğitim alıp. almama durumları arasında herhangi bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

5-Öğretmenlerin üçüncü en yüksek katılım oranı ile katılmak istedikleri “okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılan planlar” programını tercih etmeleri ile, daha önce hizmet içi eğitim alıp, almama durumları arasında herhangi bir anlamlı ilişki bulunmadığı saptanmıştır.

Öneriler

Araştırma bulguları ve sonuçları doğrultusunda geliştirdiğimiz bazı öneriler ise şunlardır:

1-Okul öncesi öğretmenlerinin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programlarında, bu araştırmanın bulguları da dikkate alınarak, çocuk ruh sağlığı, yaratıcı etkinlikler ve okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılan planlar gibi konulara ağırlık verilmelidir.

2-Hizmet içi eğitim programları, okul öncesi öğretmenlerinin gerçek eğitim ihtiyaçları, istekleri ve beklentileri doğrultusunda, düzenlenmeli öğretmenler programlarına katılım yönünde teşvik edilip desteklenmelidir.

3-Hizmet içi eğitim programının ihtiyaç tespiti, planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde ilgili kurum ve kurumlar arası (MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı, Üniversiteler, Özel Kurum ve Kuruluşlar vb.) işbirliği yapılmalı, okul öncesi eğitim kademesinde görevli tüm öğretmenlerin hizmet içi eğitimden geçirilmesi hedeflenmelidir.

5-Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının, ve isteklerinin belirlenmesi konusunda, başka araştırmalar da yapılmalı, bu konuda hazırlanacak projeler; Milli Eğitim Bakanlığı, TUBİTAK ve üniversiteler vb. kuruluşlarca finansal açıdan desteklenmelidir.

Kaynaklar

- Oktay, A. (1993). *Okul Öncesinde Kurumsal Eğitim ve Öğretmen Yetiştirme*. Ankara: T.C. MEB Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü.
- Özyürek, L. (1981). *Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği*. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No: 102. Ankara.
- Şahin ve Diğerleri (1999). *Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Sorunlarının İncelenmesi* 4.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri, 1. Anadolu Univ. Yayınları. No: 1076, Eskişehir.

- Taymaz, H. (1992). *Hizmet İçi Eğitim*. (Personel Eğitimi Geliştirme Merkezi. Yayın No:3.) Ankara: PEGEM Ltd
- Temel ve Diğerleri (1999). *Anaokulu Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi*. 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiriler 1. Anadolu Univ. Yayınları. No: 1076. Eskişehir.
- Wooden, S; Babtiste, N. (1990). Pre/In Service Training Requires Planning.”*Day Care and Early Education*. 18.34-36.
- Zembat, R. ve Bilgin, H. (1996). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Öğretmenlik Tutumlarının İncelenmesi*. Marmara Üniv. Atatürk Eğitim Fak. II. Ulusal Eğitim Sempozyumu Bildirileri. (18-20 Eylül 1996). İstanbul.